



Landelijk Pedagogenplatform Kinderopvang

Aan de leden van het NCKO  
M.H. van IJzendoorn  
L.W.C. Tavecchio  
J.M.A. Riksen-Walraven

Den Haag, 23 september 2005  
betreft: kwaliteitsonderzoek

Geachte leden van het NCKO,

Op dinsdag 13 september jongstleden namen wij kennis van uw onderzoek naar de kwaliteit van Nederlandse kinderdagverblijven.

Wij zijn blij met het onderzoek. Het is een goede zaak dat de kwaliteit van de kindercentra helder en op neutrale wijze in beeld wordt gebracht. De pedagogen en de branche kunnen daar hun voordeel mee doen. Uw conclusies met betrekking tot de pedagogische kwaliteit maken duidelijk dat investeringen in de kwaliteit, met name in met betrekking tot het deel "ontwikkeling" hard nodig zijn.

U concludeert dat de uitslag op de CIS "stimulerend opvoeden" (i.e. "kinderen aanmoedigen om nieuwe dingen te proberen" en "aandachtig luisteren wanneer de kinderen tegen haar praten") niet is gedaald t.o.v. de vorige jaren en dat de score op "interacties" en "taal" in de ECERS en de ITERS niet sterk is gedaald. Dat is verheugend want emotionele veiligheid en ondersteuning zijn een voorwaarde voor ontwikkeling. De kwaliteit van de activiteiten en het aanbod is laag en zelfs achteruit gegaan. Dat is verontrustend.

Bij uw pleidooi voor stimulering van de ontwikkeling stellen wij voor om de terminologie te volgen uit de oratie van Marianne Riksen-Walraven die spreekt van "ontwikkeling van competentie". Het laatste past meer dan "ontwikkelingsstimulering" in de pedagogiek van de Nederlandse kinderopvang die wil opvoeden tot een leergierige houding vanuit (zelf)vertrouwen en recht wil doen aan de uniciteit van kinderen, meer dan het "voorschools" denken in (eind)termen van voorbereiden op het onderwijs.

Uw rapportage en aanbevelingen roepen bij ons echter ook een aantal vragen op:

Wat betreft uw advies om groeppassistenten in te zetten voor verzorgende activiteiten willen wij u voorleggen dat in de kinderopvangpedagogiek ook verzorging (verschonen, persoonlijke hygiëne en soms zelfs het voorbereiden van de maaltijd) behoort tot het pedagogisch handelen. Verschonen (leggen van een relatie, taalontwikkeling –brabbelen-, competentieontwikkeling –zelf het trapje opklimmen-), handen wassen (benoemen, zelf doen, spelen met water), samen met kinderen de maaltijd klaarmaken (verantwoordelijkheid, gemeenschapszin), jassen aantrekken (motorische ontwikkeling, zelfstandigheid), zijn pedagogische momenten; al dit soort activiteiten willen we niet afdoen als zonde van je tijd,

maar horen juist vanuit een pedagogisch perspectief onderdeel te zijn van het pedagogische programma.

Het onderzoeksverslag roept vragen op over de onderzoeksinstrumenten de ECERS en de ITERS. Het is de vraag of zij nog wel passen op de Nederlandse situatie waar steeds meer verticale groepen zijn (en u dus de ECERS toepast op groepen met veel baby's) en waar in een groot aantal groepen wordt gewerkt met "Open deuren beleid". Waar u bovendien zelf al stelt dat wanneer voor de maaltijd de handen niet worden gewassen, de individuele zorg tijdens de rest van de maaltijd niet meer meetelt, (dus als die leidster daarna zo'n sfeer weet te scheppen dat de kinderen beter eten dan ze thuis ooit zouden doen scoort ze toch onvoldoende) vragen wij ons af of we niet internationaal de discussie moeten aangaan over de visie op kinderopvangpedagogiek en aanpassing van de instrumenten.

Het aspect "normen en waarden", een van de vier pedagogische hoofddoelen in de beleidsregels van de minister, zijn in de onderzoeksinstrumenten slechts weergegeven door het item 'bevorderen van het accepteren van verscheidenheid'. Dat vinden wij mager.

Wij vragen ons af waarom de scores op de subschalen "ouders" niet in de verslaglegging zijn meegenomen, waar ze in de hoofdstudie van 1995 wel deel uitmaakten van de conclusies. In de Nederlandse kinderopvang is gelukkig de aandacht voor het belang van samenwerking met de ouders groeiende. En dan niet alleen ouders als klant maar juist ook ouders als partner in de opvoeding.

Tenslotte betreuren wij het dat in uw onderzoek en de berichtgeving hierover het accent wordt gelegd op hygiëne en veiligheid. Wij pleiten ervoor de aspecten hygiëne & veiligheid verder te laten onderzoeken door gezondheidsdeskundigen (en dan met name naar de werkelijke effecten van de hygiënemaatregelen op de gezondheid van de kinderen) en veiligheidsdeskundigen (en dan met name naar de output van de (on)veiligheid in kindercentra: aantal en ernst van de ongevallen). Wij kunnen van drie hoogleraren en vier onderzoekers *in de pedagogiek de pedagogische* onderzoeksgegevens veel te goed gebruiken!

Bij deze nodigen wij u uit om de dialoog aan te gaan met het pedagogenplatform over het onderzoek en uw visie op pedagogische kwaliteit in de kinderopvang.

Hoogachtend,

namens het Landelijk Pedagogenplatform Kinderopvang  
Kok van der Meer, voorzitter

Bijlage: jaarverslag

cc:  
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid  
MO-groep  
Branchevereniging  
Management Kinderopvang